

Agiunta 5

Funtaunas da finanziaziun refusadas per financiar il fond grischun per il clima

Transferiment unic or dal quint da las vias

L'intenziun persecitada oriundamain en il concept da finanziaziun davart il Plan d'acziun Green Deal (AGD), da far in pajament unic or da la finanziaziun speziala Vias en il fond grischun per il clima (cf. missiva davart l'emprima etappa dal AGD, carnet nr. 4/2021–2022, p. 314), sa mussa sco main adattada en cumparegliaziun cun autras funtaunas da finanziaziun per il fond per il clima. En vista a las differentas funtaunas da finanziaziun da la finanziaziun speziala Vias manca ina giustificaziun interna chapai vla per in tal transferiment. Pervia da l'intent fix per part stretg dals meds finansials da la TTPDP existiss ultra da quai il privel, ch'i vegniss fatga valair ina restituziun da vart da la Confederaziun en cas d'ina retratga or da la facultad da las vias.

Taglia sin carburants fossils

Ina taglia sin carburants correspundess al princip dals chaschunaders, ella fiss dependenta da la prestaziun dal vehichel (pia dependenta dal dumber dals kilometers charrads) e da las emissiuns specificas da CO₂ dal vehichel. Il sector dal traffic contribuescha oz surproporzionalmain, che las emissiuns da gas cun effect da serra na sa sminueschan betg ferm avunda, q.v.d. il plan da reducziun d'emissiuins necessari vegn mancà. Ultra da quai surpiglia el proporzionalmain memia pauc donns da l'ambient ch'el chaschuna. Sulettamain ord vista da l'ambient fiss ina taglia sin carburants perquai raschunaivla. Cunter ina taglia sin carburants pleda cunzunt la dumonda da la confurmitad cun il dretg federal che n'è betg sclerida definitivamain. La dumonda, sche la taglia sin carburants fiss cumpatibla cun il dretg federal, fiss fermamain dependenta da sia concepziun concreta. Tenor emprims scleriments giuridics pudess la cumpetenzza (da la materia) da la Confederaziun en l'art. 89 al. 3 da la Constituziun federala pledar cunter la pussaivladad dals chantuns d'incassar ina taglia sin carburants. Ultra da quai ha in'emprova correspudenta per introducir ina taglia sin carburants sin plaun naziunal fatg naufragi fin ussa¹. L'acceptanza tar la populaziun para dad esser plitost pitschna en quest sector. Il sboz da la lescha per introducir ina taglia respectiva fiss suttamess correspudentamain ad ina gronda ristga da vegnir refusà a l'urna.

Taxa da clima e da turissem

Pervia da las basas legalas vertentas èn responsablas las vischnancas e betg il chantun per las taxas en il sector dal turissem. I fiss pulit intschert, tgi che duess pretender per tge ina taxa en tge autezza e co che las entradas duessan vegnir gestiunadas. Correspudentamain fissi da quintar

¹ [15.072 | Sistem directiv da clima e d'energia | Fatschenta | Il parlament svizzer](#)

cun custs d'execuziun considerabels. Ina taxa chantunala en il sector turistic è fruntà en il passà sin gronda resistenza. Mintga augment dals custs da prestaziuns turisticas ha consequenzas negativas per la cumpetitivdad da l'economia turistica cun per part marschas pitschnas, ed a medem temp è il sector turistic il pli impurtant sector economic dal puntg da vista da l'economia publica en il Grischun.

Plattafurma da cumpensaziun

Ils 12 da zercladur 2019 ha il deputà Jürg Kappeler inoltrà l'incumbensa concernent ina plattafurma chantunala per cumpensar CO₂. Las sutsegnadras ed ils sutsegnaders incumbenseschan la Regenza da realisar ina plattafurma chantunala per cumpensar CO₂. Uschia duain pudair vegnir cumpensadas emissiuns da gas cun effect da serra en il chantun Grischun empè a l'exteriur. En questa moda duai vegnir promovida l'economia regiunala favuraivla al clima. En sia resposta dals 21 d'avust 2019 ha la Regenza declerà, che l'installaziun e la gestiun d'ina plattafurma da cumpensaziun en atgna reschia e tras l'administraziun chantunala na saja betg da beneventar. Ella saja dentant pronta d'examinar, sch'ina plattafurma chantunala per cumpensar CO₂ pudess vegnir realisada en collavuraziun cun auters chantuns. Ils 21 d'october 2019 ha il Cussegl grond acceptà l'incumbensa en il senn da la Regenza cun 109 cunter 0 vuschs cun 0 abstenziuns.

Cumpensaziun vul dir, che emissiuns chaschunadas en in lieu (p.ex. en il sector dal traffic, concretamain savens emissiuns da sgol) vegnan equilibradas cun la reducziun augmentada d'emissiuns en in auter lieu. Per in tal instrument pleda, che las reducziuns da las emissiuns pon vegnir realisadas là, nua ch'i po vegnir spetgada la pli gronda reducziun da CO₂ per franc. Cunter l'instrument da la cumpensaziun pleda d'ina vart la dimensiun relativamain pitschna dals meds finansials, che pon – tenor las experientschas en il chantun Friburg – vegnir spetgads d'ina tala plattafurma da cumpensaziun chantunala, ed il custs d'execuziun considerabels mesirads vi da quests meds finansials. Mintga furma da las cumpensaziuns d'emissiuns cuntegna dentant er la problematica, che atgnas mesiras vegnan suspendidas memia ditg u cumenzadas memia pauc svelts, perquai che la bilantscha da CO₂ po vegnir meglierada relativamain bain tras la cumpensaziun. Almain a lunga vista n'èn las soluziuns da cumpensaziun betg cumpatiblas cun la finamira «emissiuns da gas cun effect da serra da netto nulla».

Mobility Pricing

Mobility Pricing ha l'intenziun da trair a niz guliva las infrastrukturas stradalas (via, viafier) cun mitigiar las situaziuns temporaras cun il pli bler traffic resp. cun reparter meglier il traffic durant il di. Ils scleriments han mussà, ch'il chantun na po actualmain betg introducir en atgna reschia in Mobility Pricing chantunal. Per pudair far quai, stuess la Constituziun federala vegnir adattada correspondentamain. La Confederaziun resp. l'Uffizi federal da vias (UVIAS) approfundescha actualmain las retschertgas fatgas fin ussa per introducir Mobility Pricing cun tschintg studis da realisabladad en differentas regiuns da la Svizra. L'introducziun da Mobility Pricing en il Grischun pudess tut tenor puspè vegnir examinada e persequitada en intgins onns.

Meds finansials da la lottaria naziunala tenor l'art. 125 da la Lescha federala davart gieus per daners (Lescha davart gieus per daners, LGD; CS 935.51)

Ils meds finansials da la lottaria naziunala na pon betg vegnir duvrads per financiar il fond grischun per il clima, perquai che mo projects d'utilitad publica pon vegnir promovids cun meds finansials da la lottaria naziunala. Uschespert ch'i dat ina basa legala per pajar contribuziuns da promoziun – sco ch'ella vegn stgaffida cun la Lescha davart il fond per il clima (LCCLima) – è l'activitad promovida ina incumbensa publica. Sco tala na po ella da l'autra vart betg esser d'utilitad publica.

Ulteriuras funtaunas da finanziaziun examinadas

1. Participaziuns al gudogn da la Banca Chantunala Grischuna
2. Dividenda da la Repower SA
3. Taglias sin ovras idraulicas tenor l'art. 33 da la Lescha davart il dretg da las auas dal chantun Grischun (LDAG; DG 810.100)

Tar questas trais funtaunas da finanziaziun potenzialas per il fond grischun per il clima vegniss il princip dals chaschunaders ademplì mo en ina dimensiun minimala. Ultra da quai van quests meds finansials actualmain en las finanzas publicas generalas. Lur utilisaziun per financiar il fond grischun per il clima a pudess uschia strusch vegnir motivada objectivamain, perquai ch'els correspundan facticamain als meds finansials da las finanzas publicas generalas. Ultra da quai èn ils retgavs da questas funtaunas da finanziaziun volatils, quai che engrevgiass il management da las entradas e da las expensas dal fond grischun per il clima.